

לזכר הפרה "עדה"

זה היה בנתניה. היינו קיבוץ במושבה בתחילת דרכו. התקיימו מעבודה שכירה בסביבה, צעדנו את צעדינו הראשונים בבנין ענפי משק. ענף הבקר הוקם אצלנו למעשה ע"י עגלה שקיבלנו במתנה מקיבוץ מזרע. את חסכונו הראשונים השקענו ברכישת מבכירה דמשקאית הולנדית שקנינו בזיל הזול במושב תימני. היתה זאת מבכירה שחורה ככושית. למרבה הצער כוחה של מבכירה זו היה בעיקר ברגליה. חלב הניבה בצמצום, אבל בעיטות חילקה למכביר. תוך שנה רכשנו שתי פרות נוספות. את החלב שיווקנו בשכונה הקרובה והרווחנו נוסף למחיר היסוד גם את שכר המחלק. ממכירת החלב נשאר לנו ריווח מסוים אשר דרבן אותנו להרחבה נוספת של העדר. יום אחד נודע לנו על חיסול עדר שלם במושב גן-חפר. בקיצור — רכשנו בהזדמנות זאת 5 פרות ו-2 עגלות מבוגרות, וביניהן — "עדה".

כשקיבלנו את "עדה" היא היתה אז אחרי המלטה ראשונה והניבה כ-17 ליטר חלב. ההזנה היתה בצמצום רב. כל שטח המספוא שהיה ברשותנו השתרע על 7 ד' קרקע חולית שבקושי רב הצמיחה מעט תירס בקיץ ותלתן דל בחורף. כל שאר המזונות, כולל שחת, קנינו. המצב הגופני של העדר היה מתחת לבינוני, רק "עדה" התבלטה. היא הבריקה, הרחיבה כרסה ושמרה על תנובה יציבה. באביב הוצאנו את הפרות למרעה בין הבתים שבשכונה ובפרדסים עזובים. "עדה" הלכה תמיד בראש, כמנהיגת העדר.

עם התישבותנו בנגב הגיע גם תורה של "עדה" להיות בין החלוצים. רפתות עדיין לא היו לנו, מספוא גידלנו בצמצום רב בשדות בעל, נפקדים בבצורת; מים היו — לשתייה בלבד. בלב דואב העמסתי את "עדה" עם שאר הפרות על המכונית. ידעתי ש"עדה" יחד עם כל הפרות תכביר עלינו, אבל עצם תביעתה למזון ושיכון מסודר יחייב אותנו להתקדם ולחפש דרכים חדשות בהזנה, שיכון ועבודה. וכן היה. קשיים היו למכביר, אבל בגללם התעורר ההתקדם ולהתגבר. "עדה" הזכירה לפלחים שעליהם לייצר מספוא בכל תנאי. כל פירצה בגדר הרעועה דרבנה את הבנאים.

לעת זקנתה זכתה "עדה" להתגשמות כל חלומותיה: מזון משובח בשפע, מבנים מפוארים, חבר עובדים מנוסה ומסור. בהיפרדה מהעדר, ידעה כי משפחתה הענפה תזכה בחיים משופרים, שיקלו על הנבט תנובות חלב גבוהות ויציבות.

עדה נולדה בספטמבר 1943 במושב גן-חפר. יצאה מעדר שובל בדצמבר 54. תנובת חייה — 41661 ק"ג חלב ב-2410 יום. ממוצע יומי 18.1 ק"ג. התנובה בתקופתה ה-7 — 6841 ק"ג חלב, 3.47% שומן, ב-331 ימי חליבה; התנובה בתקופתה ה-8 — 6676 ק"ג חלב, 3.55% שומן, ב-342 ימי חליבה. "עדה" אושרה ע"י ועדת הטיפוח כאם רבייה. בעדר השאירה 7 בנות ונכדות חולבות, מהן 2 מאושרות כאמהות רבייה; 10 עגלות ממשפחת "עדה" גדלות בדיר. "עליה", בת "עדה", מאושרת כאם רבייה; היא הניבה בתקופתה ה-5 — 7229 ק"ג חלב, 3.5% שומן ב-290 ימי חליבה.

"עדנה", נכדתה של "עדה", מאושרת כאם רבייה. היא הניבה בתקופתה ה-3 — 7379 ק"ג חלב, 3.43% שומן ב-309 ימי חליבה.

"עליזה", נכדתה של "עדה" הניבה: בתקופה 1 — 7213 ק"ג חלב, 3.58% שומן ב-373 ימי חליבה. בתקופה 2 — 7611 ק"ג חלב, 3.92% שומן ב-329 ימי חליבה.

משפחת "עדה" עוד תסתעף בעדרנו וגם תספק פרים למכוני הזרעה ויהיו צאצאים אלה זכרון כבוד ל"פרה-חלוצה" זו.

יוחנן

קיבוץ שובל